

Guidelines for Supervision of Education Using Information Technology Media to Develop Learning Social Studies, Religion and Culture Subjects

Juntima Romsri¹

Received	Reviewed	Revised	Accepted
10/02/2564	12/03/2564	14/03/2564	15/03/2564

Abstract

The purposes of this research were to 1) study guidelines for educational supervision using technology media Information for learning development Group learning social studies, religion, and culture. The population was 11 supervisors from offices Provincial Education Roi Et. The research instruments comprised of an open-ended questionnaire. Content analysis was used to analyze qualitative data.

Results of the study of educational supervision guidelines using information technology media to develop learning Group learning social studies, religion and culture that Step 1 Planning Supervision by studying the current condition Problems and need for supervision Supervision action planning Creation and development of media and tools for supervision and determination of supervisor and supervisor roles and duties Step 2 Supervisory conduct Carried out by adhering to the specified supervision plan as an important step was; (1) To develop knowledge, understanding, and skills, Encourage schools to develop learning management Group learning social studies, religion and culture are powerful. (2) Contest Best Practice Management Development Learning. Social studies, religion, and culture subjects Using the online system, step 3, monitoring, and evaluation of supervisory results. (3) Survey and collect operational data to develop learning management. Social studies, religion, and culture subjects Target of crawling contest Best Practice Management Development Learning. Social studies, religion and culture subjects the goal of the group stage four summary reports and conducting supervision. (4) Summarizes the comments and analysis, performance management, learning development. Social studies, religion and culture subjects Target of summary of the contest Best Practice Management Development Learning Group Learning social studies, religion and culture. Of target groups. reports on the development of learning

¹ Roi Et Provincial Education Office, Email-Sonorjun@gmail.com

management social studies, religion and culture subjects the Media Supervision Category 3 knowledge sharing through social media are more and Forum - Post (Web Board) as well as the public, such as the Website, Social Network.

Keywords: Educational Supervision, Using Information Technology

แนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

จันทิมา ร่มศรี²

บทคัดย่อ

การศึกษาศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ศึกษาานิเทศก์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา แนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

แนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผนการนิเทศ โดยการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศ การวางแผนการดำเนินการนิเทศ การสร้างและพัฒนาสื่อและเครื่องมือสำหรับนิเทศ และการกำหนดบทบาทและหน้าที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

2. การดำเนินการนิเทศ ดำเนินการโดยยึดแผนการนิเทศที่กำหนด คือ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะ ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ จัดประกวด Best Practice การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้ระบบออนไลน์

3. การติดตามและประเมินผลการนิเทศ โดยการสำรวจความคิดเห็นและเก็บข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย และรวบรวมข้อมูลจากการประกวด Best Practice การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย

4. การสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศ โดยดำเนินการสรุปวิเคราะห์ความคิดเห็นและผลการดำเนินงานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผลการประกวด Best Practice การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และรายงานผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดย

² สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด, Email- Sonorjun@gmail.com

ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตประเภทที่ 3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมต่าง ๆ และกระดานถาม-ตอบ (Web Board) รวมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะ เช่น Website, Social Network

คำสำคัญ: การนิเทศการศึกษา, การใช้เทคโนโลยี

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคปัจจุบัน ได้เน้นระบบประกันคุณภาพมากขึ้น ซึ่งมุ่งไปที่การป้องกันโดยสร้างวิธีการที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นตั้งแต่แรกให้มากที่สุด เพื่อลดโอกาสที่ผลผลิตจะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (Konchuerat, W., 2008) การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอนและการกระตุ้น ความเจริญก้าวหน้าของครูเพื่อให้ส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษา (Wessuwan, S., 1998) โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียนโดยผ่านครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบูชาให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น จุดมุ่งหมายของการนิเทศจึงเป็นไปเพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็ก ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน สร้างคุณลักษณะการเป็นผู้นำ รู้จักการประเมินผลการเรียนของเด็ก มีความเชื่อมั่นในตนเอง กระตุ้นให้ครูร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร (Gwynn, 1974)

การนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกระบวนการหนึ่งของการนิเทศการศึกษา ที่ถูกนำมาใช้กับการนิเทศการศึกษาในปัจจุบัน โดยผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศสื่อสารกันผ่านตัวกลาง คือ สื่อการนิเทศทางไกล ซึ่งอาจจะเป็น จดหมายข่าว วารสาร เอกสารนิเทศทางไกล แผ่นพับ คู่มือในการดำเนินงาน สื่อประสม อุปกรณ์โทรคมนาคม สื่อมวลชน หรือสื่ออินเทอร์เน็ต (Malithong, K., 2015; Amornwivat, S., 2018) จึงเป็นการนิเทศที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ไม่ต้องพบปะกันโดยตรง เป็นการนิเทศโดยผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนั้นการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศยังสามารถสร้างกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของการนิเทศได้อีกด้วย (Russamee, A., 2008) สอดคล้องกับ (Wanthana, P., 2018) ได้ศึกษา การดำเนินการนิเทศการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งได้ประยุกต์และนำ Model ที่เป็น Open Source ที่มีความนิยมในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในปัจจุบันเข้ามาใช้ และ (Polttue, W., 2009) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศทางไกล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด เขต 1 ด้วยการใช้วิทยุกระจายเสียง (On Air) ที่สามารถรับฟังได้ทางเว็บไซต์ พร้อมทั้งสามารถสอบถามข้อมูล แสดงความคิดเห็นได้ทางโทรศัพท์และส่งข้อความสั้น (SMS) เพื่อร่วมรายการ ผลการศึกษาต่างก็พบว่า สามารถใช้ในการนิเทศการศึกษาได้เป็นอย่างดี

จากความสำคัญของการนิเทศการศึกษาดังกล่าว ประกอบกับสถานการณ์โรคระบาดที่เกิดขึ้นในจีนและมีแนวโน้มการระบาดที่รุนแรงแพร่ไปทั่วโลก การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงและดำเนินการจัดการศึกษาในวิถีทางอื่นๆที่สามารถดำเนินการได้หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ในการนิเทศการศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบในการนิเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งผลการศึกษารังนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนิเทศการศึกษาและการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มเป้าหมายในการตอบแบบสอบถาม คือ ศึกษานิเทศก์
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 11 คน
2. เนื้อหาในการศึกษา จากการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปเป็นขั้นตอนการนิเทศ เพื่อเป็นกรอบเนื้อหาในการศึกษา ดังนี้
- ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการนิเทศ
- ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศ
- ขั้นตอนที่ 3 การติดตามและประเมินผลการนิเทศ
- ขั้นตอนที่ 4 การสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศ

การดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาและสรุปเป็นขั้นตอนการนิเทศ
2. ศึกษาแนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 กำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ศึกษานิเทศก์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 11 คน

2.2 กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน

2.3 สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.3.1 ศึกษาหลักการทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้ววิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการวัด

2.3.2 สร้างแบบสอบถาม

2.3.3 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงข้อเสนอแนะ

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

2.4.1 ขอความอนุเคราะห์ศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อกรอกข้อมูลในแบบสอบถาม

2.4.2 รวบรวมแบบสอบถามซึ่งได้รับกลับคืนมา แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผล

ผลการวิจัย

ในการวิจัย แนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. การวางแผนการนิเทศ ผลการสอบถามสรุปได้ว่า ควรมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศ

ควรมีการสำรวจและเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศของผู้บริหาร ครู บุคลากร ในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง (ผู้มีส่วนได้เสีย) โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น Google Form, Line Group, Line ส่วนตัว, Facebook แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำเป็นสารสนเทศเพื่อใช้ต่อไป

2. ด้านการวางแผนการดำเนินการนิเทศ

ควรกำหนดประเด็น/ หัวข้อในการนิเทศ, เนื้อหาสาระ/ หลักการ/ ความรู้/ ข้อค้นพบ/ กรณีตัวอย่าง จากข้อมูลสารสนเทศที่ได้ดังกล่าว และการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมโดยใช้เทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูล (Search Engine) จากแหล่งข้อมูล (Data Source) ที่เชื่อถือได้หลายแหล่ง แล้วนำมาสังเคราะห์ก่อนนำมาใช้ เพื่อให้ได้ ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง สมบูรณ์และน่าเชื่อถือ แล้วกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการนิเทศแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เพื่อให้ได้โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากร ในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง (ผู้มีส่วนได้เสีย) ที่จะทำการนิเทศ และกำหนดระยะเวลา/ ปฏิทิน เพื่อ

ดำเนินการนิเทศต่อไป โดยทุกชั้นตอนย่อยต้องประสานกับโรงเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเภทสื่อสังคม (Social Media) เช่น Line Group, Line ส่วนตัว, Facebook เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ

3. ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อและเครื่องมือสำหรับนิเทศ

จากประเด็น เนื้อหา และกลุ่มเป้าหมายในการนิเทศที่กำหนด นำมาออกแบบ สร้างและพัฒนา สื่อและเครื่องมือสำหรับนิเทศ ที่เน้นสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ โดยแบ่งเป็น

3.1 สื่อนิเทศประเภทให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เช่น ใบความรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชันฝึกทักษะทางภาษา และ โปสต์ผ่านสื่อสังคม

3.2 สื่อนิเทศประเภทสำรวจและเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนา เช่น Google Form, Line Group, Line ส่วนตัว, Facebook

3.3 สื่อนิเทศประเภทแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงาน เช่น สร้าง PLC Online ผ่านสื่อ สังคม ต่าง ๆ และกระดานถาม-ตอบ (Web Board)

4. ด้านการกำหนดบทบาทและหน้าที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

การนิเทศใช้เทคนิค Coaching & Mentoring ควบคู่กับวิธีการ Lesson Study & Open Approach โดยมีการสลับบทบาทให้แต่ละฝ่ายได้เป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ (ผู้ให้ข้อมูลและผู้รับ ฟัง) เน้นการประสานงานออนไลน์กับโรงเรียนผ่าน Social Media เช่น Line Group, Line ส่วนตัว, Facebook เพื่อร่วมกันกำหนดบทบาทที่เหมาะสมของทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศ ผลการสอบถามสรุปได้ว่า ควรมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะ โดยใช้สื่อประเภทที่ 1 เช่น ใบความรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชันฝึกทักษะทางภาษา และโปสต์ผ่านสื่อสังคม

2. ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม

อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อประเภทที่ 3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลจากการจัดการ เรียนรู้ โดยสร้าง PLC Online ผ่านสื่อสังคมต่าง ๆ และกระดานถาม-ตอบ (Web Board)

3. จัดประกวด Best Practice การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ระบบออนไลน์

ขั้นตอนที่ 3 การติดตามและประเมินผลการนิเทศ ผลการสอบถามสรุปได้ว่า ควรมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. สํารวจความคิดเห็นและเก็บข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทที่ 2 สํารวจและเก็บข้อมูล
เพื่อการพัฒนา เช่น Google Form, Line Group, Line ส่วนตัว, Facebook แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุป
วิเคราะห์ผลต่อไป
2. รวบรวมข้อมูลจากการประกวด Best Practice การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศ ผลการสอบถามสรุปได้ว่า ควรมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. สรุปวิเคราะห์ความคิดเห็นและผลการดำเนินงานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย
2. สรุปวิเคราะห์ผลการประกวด Best Practice การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย
3. รายงานผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทที่ 3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมต่าง ๆ และกระดานถาม-ตอบ
(Web Board) รวมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะ เช่น Website, Social Network

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่ม
สาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการนิเทศ

จากผลการศึกษาจะเห็นว่า เป็นไปตามหลักการนิเทศการศึกษาและสภาพบริบทความก้าวหน้า
ทางเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันซึ่งการนิเทศ ควรมีการศึกษาข้อมูลให้ชัดเจน ประเด็นที่จะนำไป
นิเทศการศึกษา และนำมาวางแผนสร้างเครื่องมือ วิธีการในการนิเทศ ซึ่งในปัจจุบัน ควรใช้สื่อเทคโนโลยี
สารสนเทศ(ICT)ในการดำเนินการซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกและประหยัดงบประมาณในการ

ดำเนินการนิเทศ หากมีการวางแผนที่ดีจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ช่วยลดปัญหาที่ (Liangcheepchop, P., 2002) พบว่า จากการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 พบว่า ปัญหาอุปสรรคด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ได้แก่ ขาดงบประมาณ ขาดอุปกรณ์ในการทำสื่อ ขาดเครื่องมือในการประเมินที่มีคุณภาพ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศ

จากผลการศึกษา การใช้สื่อเทคโนโลยีสามารถนำมาใช้ในการนิเทศได้ทุกขั้นตอน เช่น การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ การส่งเสริมในระดับโรงเรียนและการประกวดโดยระบบออนไลน์ ซึ่งในปัจจุบันมีความสะดวกสบายและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างง่าย ซึ่งเป็นการดำเนินการนิเทศการศึกษาที่เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศ ลงมือดำเนินการนิเทศ ซึ่งควรใช้หลักการนิเทศที่สำคัญ ๆ (Wanthana, P., 2018) เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน การทำงานเป็นทีม มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมผลสำเร็จ ภายใต้ความเชื่อที่ว่า ผู้รับการนิเทศทุกคน สามารถพัฒนาให้บรรลุผลตามศักยภาพได้ ให้ความสำคัญในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน ตามแนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 การติดตามและประเมินผลการนิเทศ

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า การใช้สื่อเทคโนโลยีในปัจจุบันสามารถใช้ในการติดตามและประเมินผลการนิเทศได้อย่างสะดวก เช่น การใช้ Google Form, Line Group, Line ส่วนตัว ผู้นิเทศสามารถเรียนรู้และนำมาใช้สื่อสารกับผู้รับการนิเทศได้อย่างทันเวลา นอกจากนี้ยังเป็นการสื่อสารสองทาง (Two-way communication) ซึ่งผู้รับการนิเทศสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและเพิ่มเติมความคิดเห็น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการนิเทศเป็นอย่างยิ่ง และยังเป็นดำเนินการที่สอดคล้องกับ (Wanthana, P., 2018) ที่กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมการนิเทศต่าง ๆ ควร มีการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ทั้งก่อนการดำเนินกิจกรรม ระหว่างดำเนินกิจกรรม และหลังการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์หลายประการ

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศ

จากผลการศึกษา ผู้นิเทศสามารถนำเสนอการสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศได้อย่างกว้างขวางมีประสิทธิภาพ เพราะในปัจจุบันการใช้ Website, Social Network เป็นไปอย่างแพร่หลาย ผู้รับการนิเทศหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานของตนเองได้ตลอดเวลา (Any time any where) และยังเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการด้านการศึกษา เป็นการส่งเสริมให้ระบบ

ประกันคุณภาพการศึกษามีความเข้มแข็งได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ (Wanthana, P., 2018) ที่กล่าวว่า การปรับปรุงและพัฒนา เป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้นิเทศควรดำเนินการอยู่เสมอ ในทุกขั้นตอนการนิเทศ เพราะในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานนั้น ต้องมีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีการประเมินผลการดำเนินการทุกครั้งจะได้ข้อมูลสำคัญ ที่ผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศ บุคลากร หน่วยงาน องค์กร ผู้รับผิดชอบจะนำไปประกอบการปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนาให้การทำงานเป็นไปอย่างสอดคล้อง เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ และมีผลการดำเนินงานที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การปรับปรุงและพัฒนาได้ดำเนินการในทุกขั้นตอนของการนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า แนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีประโยชน์ต่อการนิเทศการศึกษา สามารถนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนการนำแนวทางการนิเทศการศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการนิเทศการศึกษาอีกแนวทางหนึ่งเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

1.2 ระดับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการนิเทศอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรมีนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เช่น ติดตั้งระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดทำเว็บไซต์ มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางออนไลน์ เช่น Line Group และ เว็บบอร์ดต่าง ๆ ทางการศึกษา เพื่อพัฒนาครูให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

2.2 การช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้ ผู้นิเทศสามารถจัดทำชุดความรู้ในเรื่องอื่น ๆ ตามที่ครูสนใจ หรือชุดความรู้ที่ต้องการให้เกิดการพัฒนาครู ใส่ไว้ในเว็บไซต์ จะทำให้ครูได้เรียนรู้และมีความรู้เพิ่มขึ้น เพราะการศึกษาเรียนรู้จากเว็บไซต์ สามารถศึกษาได้โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา

References

- Amornwiwat, S. (2018). *Friendly Supervision*. Bangkok: Book Promotion and Service, 2012.
- Gwynn, J. Minor. (1974). *Theory and Practice of Supervision*. New York: Dodd & Company,
- Konchuerat, W. (2008). *Report on monitoring and evaluating school performance in the project of One District, One Dream School, Government Inspectorate Region 13 using a supervisory model for change*. Nakhon Ratchasima: Office of Education, Roi Et Province, Nakhon Ratchasima District 1, Office of the Basic Education Commission.
- Liangcheepchop, P. (2002). *A study on educational supervisory performance of kindergarten schoolnetwork committees under the office of provincial primary education, educational region five*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Malithong, K. (2015). *Educational technology and innovation*. Bangkok: Arun Printing
- Poltue, W. (2009). *Innovation of long-distance supervision using mass communication*. [Online]. <http://gotoknow.org/blog/region11/152819> [10 November 2018].
- Russamee, A. (2008). *Supervision: the process of knowledge management towards excellence*. Lopburi: Lopburi Provincial Education Office, District 1
- Wanthana, P. (2018). *New educational supervision*. [Online]. <http://gotoknow.org/blog/toon2/213347>. [29 May 2018]
- Wessuwan, S. (1998). *A Study of Teachers' Opinion towards Academic Supervision in Elementary Schools Under the Office of the Prachinburi Primary Education Commission*. Thesis M.Ed. Bangkok: Srinakharinwirot University Prasarnmit.

